

การท่องเที่ยวเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน:กรณีศึกษา จังหวัดตาก

รศ.ดร.ทิพาพร พิมพิสุทธิ

ดร.บวร ประพฤติดี

1. ความหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน

-1991 The Ecotourism Society องค์การ

ภาคเอกชนกับแนวคิดการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

-1992 การประชุมสุดยอดแห่งสหประชาชาติ(Earth Summit) การพัฒนาทุกประเภทต้องเป็นการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development)การท่องเที่ยวต้องไม่

เป็นการทำลายสังคม วัฒนธรรม ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

-รุ่นปัจจุบันมีกินมีใช้อย่างไร รุ่นต่อไปก็มีเช่นกัน

รูปแบบการพัฒนาสินค้าและบริการเพื่อการท่องเที่ยว

- สุขภาพ
- กีฬา
- การท่องเที่ยวทางน้ำ
- เกษตร
- อาหาร
- แต่งงาน
- ศาสนา
- ทำภาพยนตร์
- เทศกาลประเพณี
- เชิงนิเวศ
- การประชุม
- ช้อปปิ้ง

2. มิติของการพัฒนาที่ยั่งยืน

ทุนทางสังคม เป็นผลรวมสิ่งดีงามที่มีอยู่ในสังคม

- มิติธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม
- มิติสังคม วัฒนธรรม
- มิติเศรษฐกิจชุมชน
- มิติสุขภาพชุมชน
- มิติเชิงยุทธศาสตร์ภาครัฐ เอกชน ประชาชน

ความสำคัญของการพัฒนาทุนทางสังคม

- สร้างพลังแห่งการพัฒนา
- สร้างปัญญาทางวัฒนธรรม การเรียนรู้
- พัฒนาเศรษฐกิจชุมชนให้เข้มแข็งและกระจายรายได้
- สร้างกระบวนการเรียนรู้ องค์ความรู้และการจัดการในชุมชน

3. ทุนทางสังคมกับการท่องเที่ยวเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ปัจจัยพื้นฐานที่ต้องมี

- เอกลักษณ์
- ความรู้
- ข้อมูล
- กระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิต

4. มิติทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม/ธรรมชาติที่มนุษย์จัดการ

- สำคัญอย่างไร
- สิ่งที่ต้องคำนึงถึง
 - เอกลักษณ์/อัตลักษณ์
 - คุณค่า/ความประทับใจ
 - ความหลากหลาย
 - ความสมดุล เชื่อมโยงมิติต่างๆ ความต่อเนื่อง
 - คุณภาพ ที่พัก อาหาร ความปลอดภัย การคมนาคม
กติกาและระเบียบชุมชน

ตัวอย่างการท่องเที่ยวเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

มิติทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เปรียบเทียบกรณีศึกษา

- เนปาล สวิสเซอร์แลนด์ บัลแกเรีย นอร์เวย์
- แม่ฮ่องสอน เชียงราย เพชรบูรณ์ ตาก

5. มิติทางสังคมและวัฒนธรรม

องค์ประกอบ

- วัฒนธรรม ประเพณี
- สถาบันทางสังคม บ้าน วัด โรงเรียน เป็นต้น
- วิถีชีวิต ที่อยู่อาศัย อาหาร สมุนไพร ภูมิปัญญา
- ความเป็นชุมชน กระบวนการมีส่วนร่วม
- เครือข่ายการท่องเที่ยว การตลาด วิจัย การจัดการ

ตัวอย่างการท่องเที่ยวเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

มิติทางสังคมและวัฒนธรรม

เปรียบเทียบกรณีศึกษา

- เนปาล อินโดนีเซีย ภูฏาน
- สุรินทร์ สุโขทัย อัยุรยา น่าน ตาก

6. มิติทางเศรษฐกิจชุมชน

องค์ประกอบ

- วิธีการเกษตร อาหาร เครื่องดื่ม
- ผลิตภัณฑ์ชุมชนและการแปรรูป
- ที่พัก
- กระบวนการผลิตทางอินทรีย์

ตัวอย่างการท่องเที่ยวเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

มิติทางเศรษฐกิจชุมชน

เปรียบเทียบกรณีศึกษา

- ญี่ปุ่น บัลแกเรีย อินโดนีเซีย
- นครศรีธรรมราช น่าน ตาก

7. มิติทางสุขภาวะชุมชน

การดำรงชีพอย่างมีความสุขทั้ง 4 ด้าน

- กาย
- จิตใจ
- สังคม
- ปัญญา

ตัวอย่างการท่องเที่ยวเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

มิติทางสุขภาวะชุมชน

เปรียบเทียบกรณีศึกษา

- ภูฏาน สวิสเซอร์แลนด์
- น่าน ตาก

8. กรณีศึกษาการท่องเที่ยวเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน จังหวัดตาก กรณีศึกษา

- ยุทธศาสตร์การพัฒนาบริเวณเหนือเขื่อนภูมิพลเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
- ยุทธศาสตร์การพัฒนาทุนทางสังคมบริเวณลุ่มน้ำปิง จังหวัดตาก เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนอย่างยั่งยืน

การวิจัยเชิงปฏิบัติการ

- การสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน
- การสำรวจและจัดทำฐานข้อมูล
- การศึกษาวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อจัดตั้งพิพิธภัณฑ์
- การพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว
- การพัฒนาองค์กรชุมชนเพื่อจัดการการท่องเที่ยว
- การพัฒนาพื้นที่
- การจัดการเพื่อความยั่งยืน
- การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน
- การพัฒนาตลาดและสำรวจความสนใจเพื่อการท่องเที่ยว
- การวางแผนแม่บทชุมชนเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

9. มิติเชิงยุทธศาสตร์ภาครัฐ เอกชน ประชาชน

ทุนการบริหารเชิงยุทธศาสตร์

- ทรัพยากรมนุษย์ คุณธรรมและคุณภาพ

-Shared Values กรอบแนวคิด ความเชื่อ

ค่านิยม รัฐ เอกชน ประชาชน

- องค์ความรู้ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ภูมิปัญญา

- รูปแบบการบริหารจัดการ

- การบริหารเครือข่ายชุมชน

- กระบวนการและความร่วมมือ

การประชุมกลุ่มย่อยผู้ประกอบการและผู้บริโภค ถกปัญหา

1. แนวคิดมิติการพัฒนาที่ยั่งยืนมีความเชื่อมโยงกับกิจการที่ท่านกำลังจะทำ หรือประกอบการอยู่แล้ว อย่างไร หรือไม่?

2. มีความเป็นไปได้ในการนำแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืนไปปฏิบัติในกิจการของท่าน ไฉน เพียงไร?

3. ปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไข?

4. ผลกระทบการประกอบการต่อผู้บริโภคร

5. สรุปการนำเสนอของกลุ่มย่อย